2.15.1. Финансов лизинг

Кооперацията не е лизингодател и лизингополучател по договори за финансов лизинг.

2.15.2. Оперативен (експлоатационен) лизинг

Лизинг, при който наемодателят продължава да притежава съществената част от всички рискове и стопански изгоди от собствеността върху дадения актив се класифицира като оперативен лизинг. Плащанията (постъпленията) по оперативния лизинг се признават като други разходи (приходи) в отчета за приходите и разходите на база линеен метод за периода на лизинга.

Кооперацията е лизингонаемател по оперативен лизинг на земеделска земя за 2021 г. за 842 хил. лв.

Стойностите на отдаденото имущество по оперативен лизинг е в размер на 3 .хил. лв. Наемните плащания за 2021 година са в размер на 4 хил. лв. Няма неуредени наемни отношения за 2021 година.

2.16. Задължения към персонала и осигурителните предприятия.

Трудовите и осигурителните отношения с работниците и служителите в ППК „Задруга" - с. Бабово се основават на разпоредбите на Кодекса на труда, на разпоредбите на действащото осигурителна законодателство и Вътрешните правила на кооперацията. Основното задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал.

Краткосрочните доходи на персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки, (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях или е изпълнил необходимите.

В задълженията към персонала са включени начислени суми в размер на 38 хил. лв., представляващи дължими възнаграждения за неизползван платен отпуск на персонала и текущо задължение за заплати към персонала от 25 хил. лв.

Разходите за персонала, представени в Отчета за приходите и разходите, включват:

	2021 г.	2020 г.
Възнаграждения и заплати, в т.ч.:	536	506
Начисления за неползван платен отпуск	*24*	*21*
Вноски по социалното осигуряване, в т.ч.:	93	91
Начисления за осигуровки за неползван отпуск	*4*	*3*
Общо	**629**	**597**

2.16.1. Възнаграждения на административния персонал

Сумата на начислените възнаграждения за административен и управленски персонал е 69 хил. лв.

Средно-списъчният брой на персонала за годината е 25 души, а разпределението му по категории е следното:

Управленски персонал – председател и членове УС и КС – 5 бр.

Административен персонал – 4 бр.

Квалифицирани работници – 10 бр.

Ниско квалифицирани работници /други/ – 6 .бр.

2.17. Търговски и други задължения

Търговските и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (цена на придобиване), която се приема за справедливата стойност на сделката и ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

Към 31.12.2021 г. кооперацията няма задължения към доставчици .

Кооперацията няма просрочени задължения към 31.12.2021 г. Дължимите суми се погасяват ритмично съгласно сключени договори за доставки или друго правно основание за извършване на плащането.

Кооперацията няма задължения, които стават изискуеми след повече от 5 години.

Кооперацията няма представени обезпечения за задължения и не е получила обезпечения за вземания.

2.17.1. Дългосрочни задължения

Дългосрочните задължения в лева се оценяват по стойността на тяхното възникване, а тези, деноминирани в чуждестранна валута – по заключителния курс на БНБ към 31 декември на отчетната година.

Кооперацията няма дългосрочни задължения към датата на съставяне баланса.

2.17.2. Краткосрочни задължения

Другите текущи задължения в хил. лв. включват:

	2021 г	2020 г
Задължения към други кредитори (рента, наем за земеделска земя, дивиденти и др.)	109	124
Задължения към персонала	61	48
Задължения към осигурителни предприятия	9	7
Задължения за данъци	25	7
Общо:	**204**	**186**

2.18. Данъчни задължения и данъци за възстановяване

Данъчните задължения към 31.12.2021 г. са в размер на 25 хил. лв., в т.ч.:

ДОД 10 хил. лв.;

Данък печалба 14 хил.лв;

Други данъци 1 хил. лв.

Данъците за възстановяване са в размер на хил. лв. и се формират от:

ДДС за възстановяване 10 хил. лв.

2.19. Приходи за бъдещи периоди и финансирания

В ОПР за 2021 година като приходи от финансирания са признати 412 хил. лв. и се формират от субсидии за текуща дейност както следва:

- Признати приходи за финансиране на текущата дейност на земеделските производители са общо в размер на 412 хил. лв.

2.20. Дивидент и разпределение на печалбата

Кооперацията отчислява от неразпределената печалбата от минали години 36 хил. лв. по решение на редовното Общото събрание проведено през месец юли 2021 година:

- за фонд „Социален" 5 хил. лв.

- за фонд „Резервен" 0 хил. лв.

- за фонд „Инвестиционен" 0 хил. лв.

- за дивиденти 31 хил. лв.

Средствата за дивиденти 2021 година, в размер на 31 хил. лв. се отчисляват от неразпределена печалба от минали години.

Загубата за 2020 година от 74 хил.лева се покрива от Фонд „Резервен" съгласно устава на кооперацията.

2.21. Приходи

Кооперацията реализира основната част от своите приходи от непреработена растителна продукция.

Приходите в кооперацията се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от кооперацията и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на стоки приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от собствеността на стоките преминават в купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на баланса, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването й.

Останалите приходи се признават в съответствие с изискванията на СС 18 „Приходи".

Кооперацията признава като приходи:

- излишък на активи: при установяване;
- отписани задължения: при изтичане на давностния срок или при наличие на други основания за отписване на задълженията;
- глоби, неустойки, лихви и други се признават след установяване на правото за тяхното получаване, съгласно договор или съдебен иск;
- ценовите разлики по липси и начети при плащане на сумите.

Стойностното изражение на приходите от дейността за 2021 г. е в размер на 3762 хил. лв. и по групи е следното: /не включват корективните приходи – увеличение на запасите от продукция и незавършено производство; разходи за придобиване на активи по стопански начин/

	2021 г.	2020 г.
I. Приходи от продажба на продукция	**3237**	**1571**
в т.ч. Пшеница	996	392
в т.ч. Слънчоглед	1127	861
в т.ч. Слънчоглед анекс 2020 г.	236	51
в т.ч. Царевица	864	265
в т.ч. Люцерна бали	3	2
в т.ч. Грах	5	
в т.ч. Лен	6	
II. Приходи от продажба на услуги	**33**	**26**
в т.ч. Услуги ССМ	28	25
в т.ч. Услуги ремонтна работилница		0
в т.ч. Производствени услуги	5	1
III. Други приходи	**80**	**34**
в т.ч. Материали	6	7
в т.ч. ДА	25	1
в т.ч. Наеми и други	49	26
IV.Приходи от финансирания	**412**	**419**
в т.ч. За дълготрайни активи		0
в т.ч. За земеделска продукция	412	419
Общо:	**3762**	**2050**

Неплатените приходи за 2021 г. са в размер на 1094 хил. лв.

2.22. Разходи

Разходите в кооперацията се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост и независимо от дата на плащането им.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Разходите за дейността за 2021 година включват:

	2021 г.	**2020 г.**
1. Разходи за материали	776	679
2. Разходи за външни услуги	920	737
3. Разходи за амортизации	137	202
4. Разходи за заплати	536	506
5. Разходи за осигуровки	93	91
6. Други разходи, в т.ч.:	26	23
- бал. ст-ст на продадените активи	*10*	*7*
Общо:	**2488**	**2238**

Кооперацията 2 хил.лв. са неплатени разходи за 2021 година.

2.24. Финансови приходи и разходи

Финансовите приходи и разходи се включват в отчета за приходи и разходи.

Признати са като финансов разход 6 хил. лв. за обслужване и преводи по банкови сметки.

През 2021 година няма отчетените финансови приходи от лихви по депозити.

2.25. Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата са определени в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство - Закон за корпоративното подоходно облагане. Начисляването на текущите данъци се базира на счетоводните резултати за годината, коригирани със съответните данъчно признати и непризнати разходи. Номиналната данъчна ставка за 2021 година е 10 % (2020 г.: 10%) .Начислени текущи разходи за данък върху печалбата за 2021 година е в размер на 43 хил.лв..Кооперацията ползва данъчни облекчения по формата на 60% преотстъпен данък по чл.189 б от ЗКПО , представляващо държавна помощ за земеделските стопани в размер на 21 хил.лв.За 2020 г. няма начислени данъци.

Дължимият данък за годината се формира, както следва:

	2021г.	2020 г.
Текущ разход за данъци върху печалбата за годината	(43)	-
Разход по отсрочени данъци от временни разлики, нето	2	(1)
Общо разход за данъци	(41)	(1)

Кооперацията прилага балансов метод за отчитане на временните данъчни разлики, при който данъчните временни разлики се установяват чрез сравнение на балансовата стойност и данъчната основа на активите и пасивите.

Отсрочените данъци върху печалбата към 31 декември са свързани със следните обекти в баланса:

	2021 г		2020 г.	
	Временна разлика	Данък	Временна разлика	Данък
Общо активи по отсрочени данъци	198	20	180	18
Нетно салдо на отсрочени данъци върху печалбата	198	20	180	18

Активите и пасивите по отсрочени данъци във финансовия отчет се представят компенсирано като дългосрочни активи или пасиви по отсрочени данъци.

За 2021 г. са начислени облагаеми временни разлики в размер на 3 хил. лв. от: компенсируеми отпуски и 7 хил. лв. от разходи, представляващи доходи на местни ФЛ по ЗДДФЛ

2.26. Свързани лица

За Кооперацията свързани лица са:

- председател;
- Управителният съвет на кооперацията
- член-кооператори;

Задълженията към член-кооператорите към края на текущата година са за неполучен дивидент в размер на 16 хил. лв.

2.27. Получени и предоставени гаранции

Към 31 декември 2021 г. в полза на кооперацията не са издадени гаранции.

Кооперацията не е гарант пред търговски банки и юридически лица в полза на трети лица.

2.28.Съдебни и присъдени вземания и съдебни искове

От и към кооперацията не се водят съдебни дела към датата на баланса.

2.29 Допълнителни оповестявания по т.24.2 от СС 1

Кооперацията не е променяла счетоводната си политика спрямо предходната година.

Кооперацията не е преоценявала дълготрайните си активи.

Кооперацията не притежава активи, различни от финансовите инструменти, които се отчитат по справедлива стойност.

Кооперацията няма задължения, които да са изискуеми повече от пет години.

През текущата година няма отчетени приходи и разходи в особено големи размери.

Кооперацията не е предоставила аванси и кредити на административния и управленски персонал на Кооперацията.

Средно-списъчният персонал за текущата година е 25, а за предходната година е 30.

Кооперацията не отчита задължения свързани с пенсии поради техния несъщественост.

Кооперацията няма условни задължения, гаранции и непредвидени разходи извън оповестените от Кооперацията в този финансов отчет.

Задълженията на Кооперацията към свързани лица се посочват отделно.

3 УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си стопанска дейност кооперацията може да бъде изложена на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци.

Управлението на риска се осъществява текущо под прякото ръководство на председателя и финансовия екип на кооперацията съгласно политиката, която е разработило с основните принципи на общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретните процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден.

По-долу са описани различните видове рискове, на които е изложена кооперацията при осъществяване на търговските и операции, както и възприетият подход при управлението на тези рискове.

Пазарен риск

Валутен риск

Кооперацията осъществява своите сделки основно на вътрешния пазар. Тя не е изложена на значителен валутен риск, защото почти всички негови операции и сделки са деноминирани в български лева и евро, а последното е с фиксиран курс спрямо лева по закон.

Кооперацията осъществява основните си доставки в лева. Приходите от услуги и от продажба на продукция също са основно в лева.

Ценови риск

Кооперацията не е изложена на специфичен ценови риск. Минимизирането на ценовия риск за негативни промени в цените на стоките/услугите, обект на търговските операции се постига чрез периодичен анализ и обсъждане на договорните отношения за преразглеждане и актуализиране на цените спрямо промените на пазара.

Кредитен риск

Финансовите активи на кооперацията са концентрирани в две групи: парични средства (в брой и по банкови сметки) и вземания от клиенти.

Кредитен риск е основно рискът, при който клиентите на кооперацията няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми по търговските вземания. Последните са представени в баланса в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

Кооперацията няма значителна концентрация на кредитен риск. Нейната политика е да договаря кредитен период по-дълъг от 30 дни само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с Кооперацията. За останалата част от клиентите - плащанията от продажбите се извършват предимно по банков път с предплащане.

Събираемостта и концентрацията на вземанията се следи текущо, съгласно установената политика на кооперацията. За целта ежедневно се прави преглед от финансово-счетоводния отдел на откритите позиции по клиенти, както и получените постъпления, като се извършва анализ на неплатените суми.

Паричните средства в кооперацията и разплащателните операции са концентрирани в една банка, което увеличава риска относно паричните средства и паричните еквиваленти.

Ликвиден риск

Ликвидният риск се изразява в негативната ситуация кооперацията да не бъде в състояние да посрещне безусловно всички свои задължения, съгласно техния падеж.

То провежда консервативна политика по управление на ликвидността, чрез която постоянно поддържа оптимален ликвиден запас парични средства и добра способност на финансиране на стопанската си дейност. Кооперацията ползва и привлечени кредитни ресурси.

За да контролира риска кооперацията следи за незабавно плащане на нововъзникналите задължения.

Риск COVID-19 за дейността на кооперацията за отчетния период

На 11.03.2021 г. Световната Здравна Организация обяви пандемия от коронавирус, впоследствие правителството на Република България обяви различни мерки за ограничаване на заразата. Въведените мерки включват: работа от къщи, временно затваряне на училища, университети, ресторанти, кина, театри, музеи и спортни съоръжения, търговци на дребно, с изключение на търговци на дребно на хранителни стоки, магазини за хранителни стоки и аптеки.
Ръководството на ППК Задруга внимателно анализира потенциалните ефекти от пандемията и ограниченията, наложени от правителството, като се очаква като цяло намаление на икономическата активност и ликвидност в икономиката на страната, което се очаква да се отрази и върху дейността на кооперацията.
Ефектите върху дейността на кооперацията, в резултат на настъпилите събития, включват забавяне на събираемостта на вземанията от клиентите, както и намалено търсене на продукция от клиенти, чиито бизнес пряко е засегнат от COVID-19 пандемията, необходимост от извънредни разходи за запазване и за предпазни мерки свързани с персонала и други.
Въз основа на публично достъпната информация към датата на финансовия отчет, Ръководството предприе действия, целящи ограничаването на отрицателните последици от събитията свързани с пандемията, които включват:

- Осигуряване на непрекъснат режим на работа при спазване на мерките за ограничаване на разпространението на COVID-19;
- Преговори с доставчиците продиктувани от търсенето на конкретни услуги и/или материали и консумативи, необходими за справянето с пандемията.

Ръководството счита за подходящ принципът на действащо предприятие по отношение на настоящия финансов отчет, тъй като кооперацията разполага с достатъчно ликвидни ресурси, за да продължи дейността си в обозримо бъдеще. Към датата на този финансов отчет ръководството на кооперацията няма намерение да преустановява отделни дейности.

Рискове, свързани с военния конфликт м-у Русия и Украйна

Военният конфликт между Русия и Украйна и наложените по този повод санкции е възможно да имат ефект върху дейността на дружеството през 2022 г.

Дейността на предприятието не е пряко обвързано със страните Русия и Украйна, но въздействието на конфликта и санкциите върху общата икономическа ситуация ще го засегне непряко и ще го изправи пред значителни несигурности по отношение на потенциални колебания в цените на материалите, стоките, енергията, валутните курсове, недостиг на доставки, инфлация и др.

Приходите и разходите на дружеството за първите месеци на 2022 год. не са съществено изменени.

На този етап ръководството не е в състояние да оцени надеждно въздействието, на ситуацията, тъй като събитията се развиват на ежедневна база, както и че дългосрочното въздействие може също да повлияе на обемите на приходите, паричните потоци, рентабилността и др., но счита, че въздействието няма да окаже съществен негативен ефект върху дейността на Дружеството.

При оценката на принципа-предположение за действащо предприятие , ръководството е взело предвид и положението свързано с военния конфликт като важно съображение. Считаме, че тази „ситуация" към днешна дата няма вероятност да постави под въпрос принципа- предположение „действащо предприятие".

Не са установени фактори и/или събития, които да показват съмнения относно прилагането на принципа - предположение за действащо предприятие, като база за изготвяне на финансовия отчет. Намеренията на ръководството по отношение на бъдещото съществуване на дружеството са то да продължи да изпълнява всички свои дейности. Поради това, активите и пасивите на дружеството са осчетоводени при прилагане на принципа за действащо предприятие. Ръководството няма планове или намерения, които да предвиждат съществено ограничаване на мащабите на дейността и/или преобразуване в обозримо бъдеще в период минимум до една година.

4. Фундаментални грешки и промени в счетоводната политика

За отразяване на фундаментални грешки и промени в счетоводната политика се прилага препоръчителния метод на НСС 8 – грешките и ефектите от промяна на счетоводната политика се отчетат като корекция на салдото по сметката на неразпределената печалба от минали години.

5. Събития след датата на баланса

На 24 февруари 2022 г. започна военен конфликт между Русия и Украйна. Много държави наложиха разнородни санкции на Русия със значителен икономически ефект, както върху местните икономики така и на глобалната икономика.

Военният конфликт и свързаните с него икономически санкции и други мерки, имат характер на некоригиращо събитие, настъпило след датата на годишния финансов отчет, което може да има влияние върху дейността на дружеството през 2022 г.

Предприятието няма значителна пряка експозиция към Украйна, Русия или Беларус, но въздействието на конфликта и санкциите върху общата икономическа ситуация ще го засегне непряко и ще го изправи пред значителни несигурности по отношение на потенциални колебания в цените на материалите, стоките, енергията, валутните курсове, недостиг на доставки, инфлация и др. На този етап ръководството не е в състояние да оцени надеждно въздействието, на ситуацията, тъй като събитията се развиват на ежедневна база, както и че дългосрочното въздействие може също да повлияе на обемите на приходите, паричните потоци, рентабилността и др. но счита, че въздействието няма да окаже съществен негативен ефект върху дейността на Дружеството.

Военният конфликт между Украйна и Русия и свързаните с него санкции, оценен като некоригиращо събитие за целите на годишния финансов отчет за 2021 г., е важно съображение при оценката на способността на Дружеството да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестена в т.2.3 на настоящото приложение към финансовия отчет и:

- Не води до преизчисляване на приблизителни счетоводни оценки и справедливи стойности: не се изисква преразглеждане на допускания и параметри в модели за обезценка и оценка по справедлива

стойност, тестове за възстановимост на вземания, кредити, дълготрайни активи, материални запаси, отсрочени данъчни активи и други подобни.

- Не води до промяна в класификация (напр. текущи/нетекущи, държани за продажба/търгуване) на активи и пасиви: всякакви съпътстващи промени в намеренията на ръководството на предприятието и договореностите след 31.12.2021 г. не водят до преразглеждане на класификациите на активи и пасиви към 31.12.2021 г.

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития в интервала от 31.12.2021 г. до датата на одобряване на финансовия отчет, които, биха повлияли значимо на резултата на дружеството за текущата финансова година, освен отделно оповестената ситуация, свързана с военния конфликт и свързаните с него санкции.

Годишният финансов отчет за 2021 г. е одобрен от Управителния съвет на кооперацията на 24.03.2022 г.

Гл. счетоводител: _____
Виолета Чакърова

Председател: _____
Валентин Дамитров